

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 5

Fylke: Trondheim

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Norderhov

Emne: Vannbæring

Bygdelag:

Oppskr. av: Yngve Elvefjord

Gard:

(adresse): Terrassen 4 Bryn

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

Egen

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Man bar bøtene med "vassstret" (e som i tallordet tre) Det var etthollet for halsen og lå over begge skuldre. Bøttene hang i snoren og man holdt dem i haddene (en haddi - haddi - haddi, de beskyttet med sig og) Rømmen og tynd kjettens buktet også isledet for snoren. Vidjen har også vært buktet på samme måte. Trebøtten buktet enni. - ~~2~~
2. Det var ofte redskap kjennes ikke. Når man var vuteren bar vann, var det vanlig å legge litt snø opp i bøtten for å hindre skvalping. - Man bar også melken inn med vasske. Melken hadde man vanligvis i "ask" (en ask, asken, askan)
3. "Vassskien" er enni i bruk, man skjærer den. Ofte er man to om arbeidet, en som står i et brett fast i spissen, og en som skjærer
4. Vanligvis var det kona eller "tausa" (ei tause, tause, tause) (gjestepiken) Bare ordet tause var brukt. for. Borna - særlig gjentene måtte den vasske. Trængles den mer vann f. eks. til fjøset kjørte karfolket vann med hest.
5. Metorlene er vanlig brukt på alle gårder som ikke har pumpe. På gårder har pumpe

2

ifjösset og der er vasskeet fremåt i bukk
7. Før den andre verdenskrig var det bare to gårdar
i bygden som hadde vannspring - og det ene avlegg hadde
bare vann en del av året. Mellom krigen kom
der etter hvert pumper utover gårdene, vanlig
i kjøkkent, men sjelden ifjösset. Til dette hørtet
massa vann fra brønd (bryng, en, bryng-en,
bryngⁿ-an) eller bekk. Man, bryngⁿ-ei vandet
(I økt er det to forst. mer). Gårkene langs elven
hørtet vann i "elva" ettersom at de kunde ha
brønd. Denne bruktes vanligvis til melke-
avkjøling.

4639

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

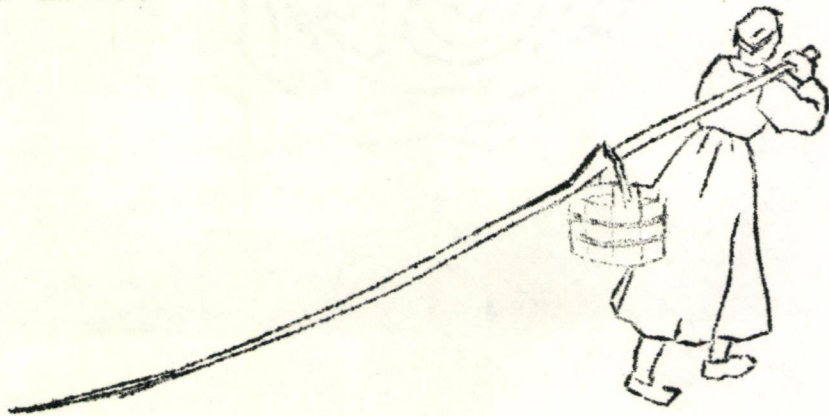
Thomas
Nordreisa

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
ADR: NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY

Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbæring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret hekk på stonga bak ryggen åt den som bar (drog). Ein liten mothake på stonga gjorde at handtaket på bøtta ikkje gleid. Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampa over. Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon i Dykkar bygd noko om det ?

Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka fiskebein og fiskehovud til brensel ?

Har ein bruka kumøkk til brensel ?

Overset. er alt ukjent fra Nordreisa

4640

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING